

Lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle julkisten työvoima- ja yrityspalveluiden uudelleen järjestämistä koskevaksi lainsäädännöksi

KH 27.06.2022 § 236
264/14.07.00/2022

Työ- ja elinkeinoministeriö pyytää lausuntoja luonnoksesta hallituksen esitykseksi julkisten työvoima- ja yrityspalveluiden uudelleen järjestämistä koskevaksi lainsäädännöksi määräaikaan 27.6.2022 mennessä.
Lausuntopyyntö **liitteenä 9**.

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi uusi laki työvoimapalveluiden järjestämisestä, jossa säädettäisiin kunnan järjestämistä työvoimapalveluista ja niihin liittyvistä tehtävistä. Nykyinen laki julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta kumottaisiin. Osana TE-palvelut 2024-uudistusta uudistetaan myös laki työllistymistä edistävästä monialaisesta yhteispalvelusta (TYP).

Vastuu työnhakijoille sekä yrityksille ja muille työnantajille tarjottavista työvoimapalveluista siirrettäisiin pääosin kunnille vuoden 2024 lopussa. Järjestämisvastuun mukaisten palveluiden tuottaminen edellyttäisi lakiluonnoksen mukaan 20 000 työllisen pohjaa ja yhtenäistä työssäkäyntialuetta. Useimmille kunnille tämä edellyttää uuden yhteistoiminta-alueen muodostamista. Työvoimapalveluiden järjestäminen ja muut työvoimapalveluihin liittyvät lakisääteiset tehtävät muodostaisivat kunnille uuden valtiosuustehtävän. Työttömyysetuuksien rahoitusvastuita uudistettaisiin siten, että kunnan rahoitusvastuu laajenisi työmarkkinatuen lisäksi koskemaan peruspäivärahaa ja ansiopäivärahaa. Lisäksi rahoitusvastuu alkaisi nykyistä työmarkkinatuen rahoitusvastuuta aikaisemmin ja kasvaisi portaittain työttömyyden pitkittyessä. Kunnan rahoitusvastuu ei myöskään katkeaisi työttömyysturvalaissa tarkoitettuun työllistymistä edistävään palveluun osallistumisen ajalta kuten nykyisin. Työvoimapalveluiden järjestämisvastuun siirtyessä kunnille, kunnilla olisi nykyistä paremmat mahdollisuudet vaikuttaa työttömyysetuuksista syntyvään rahoitusvastuuseen järjestämällä työttömille palveluja, jotka johtavat tehokkaasti työllistymiseen avoimille työarkki-noille.

Valtiolla olisi kokonaisvastuu työllisyydestä ja työvoimapalvelujärjestelmän valtakunnallisesta toimivuudesta. Valtio vastaisi kuntien työllisyydenhoidon tehokkuuden seurannasta ja arvioinnista sekä laillisuusvalvonnasta. Valtio tarjoaisi työvoimapalveluihin liittyvät valtakunnalliset tietojärjestelmäpalvelut sekä ylläpitäisi valtakunnallisia tietovarantoja. Valtion paikallisviranomaisina toimivat työ- ja elinkeinotoimistot lakkautettaisiin ja niiden nykyisin hoitamat tehtävät, joita ei ehdoteta siirrettäväksi kunnille, sijoitettaisiin valtionhallinnon sisällä uudelleen pääosin KEHA-keskuksen tehtäviksi. Uudistuksella ei tavoitella henkilöstövähennyksiä.

Kemijärven kaupunki pitää perusajatusta työvoima- ja yrityspalveluiden siirtämisestä kuntien vastuulle erittäin hyvänä ja tarpeellisena uudistuksena. Työmarkkinatuen rahoitusvastuun uudistamista pidämme myös kannatettavana esitetyllä tavalla ja sen toimiessa kannustimena entistä tehokkaammalle työllistämiselle. Emme kuitenkaan kannata uudistuksen kohtaa, jossa työllistämistä edistäviin palveluihin ohjaaminen ei katkaise kunnan rahoitusvastuuta. Myös työttömyysturvaetuuksien kompensaaation määräytyminen kunnille poikkileikkaustilanteen mukaisesti ilman uudelleentarkastelun mahdollisuutta vaatii muutoksia. Työttömyysturvaetuuksien kompensatiota tulisi tarkastella määräajoin, sillä esitetty malli on voimakkaasti suhdanneriippuvainen.

Kemijärven kaupunki esittää lausunnossaan, että vastuu työllisyydenhoidosta pitäisi olla jokaisen yksittäisen kunnan vastuulla, jolloin toimintaperiaate olisi rahoitusperiaatteen kanssa yhtenevä. Lisäksi Kemijärven kaupunki näkee tarpeellisena, että rahoituksen määräytymisperusteita tarkastellaan uudelleen, sillä julkilausuttu periaate kustannusneutraalista uudistuksesta ei toteudu kuntatasolla edes likipitäen.

Lausuntoluonnos hallituksen esityksestä eduskunnalle julkisten työvoima- ja yrityspalveluiden uudelleen järjestämistä koskevaksi lainsäädännöksi **liitteenä 10**.

Valmistelija	Palvelualuejohtaja Marjo Sääreä, 040 568 2130
Esittelijä	Kaupunginjohtaja Rantanen Atte Kemijärvi
Päätösehdotus	Kaupunginhallitus hyväksyy liitteenä 10 olevan lausunnon hallituksen esityksestä eduskunnalle julkisten työvoima- ja yrityspalveluiden uudelleen järjestämistä koskevaksi lainsäädännöksi.
Päätös	Päätösehdotus hyväksyttiin.